

PROJEKSİYON

BÜYÜME HIZ KESMİYOR:

GSYH, yılın üçüncü çeyreğinde tüm tahminleri aşarak yüzde 8.2 oranında artış gösterdi. Bu artışla birlikte yılın ilk çeyreğindeki artış yüzde 9.6'yı buldu. Üçüncü çeyrek sonu itibarıyla son bir yıldaki büyüme de yüzde 9.5 düzeyinde hesaplandı.

Türkiye, 2011 yılına yüzde 4.5'lik büyüme hedefiyle başlamıştı. Ancak büyümedeki ilk çeyrek gerçekleşmesi ve o süreçte açıklanan kapasite kullanımı ve sanayi üretimi gibi veriler büyümenin yüzde 4.5'lik hedefin çok üstüne çıkacağını ortaya koyuyordu. Bu değişiklik dikkate alınarak 2012-2014 yıllarını kapsayan orta vadeli program kapsamında 2011 yılının büyüme hızı tahmini yüzde 7.5 olarak revize edildi. Ancak ilk üç çeyreğin gerçekleşmesi, yıl sonundaki oranın bu düzeyi de aşağıya gösteriyor.

Konu başlığında, büyümenin hız kesmediğini vurguladık. Yani beklenti, hatta amaç, büyümenin hız kesmesiydi, ama olmadı. Büyüme hızını yavaşlatılmak için aylardan beri önlem alınıyor. İç talebin canlı olduğunu gören ekonomi yönetimi, bu talebi frenleyecek önlemleri uygulamaya koydu. Ancak, anlaşılan bu önlemler pek de işe yaramadı. Eğer öyle olsaydı, büyümenin tüm tahminleri geride bırakması gibi bir durumla karşılaşılmazdı.

Ekonomi yönetimi, son olarak hanehalkı borçluluğunu azaltmak için kredi kartlarıyla ilgili bir düzenleme üzerinde çalışıyor. Artık değişik bankalardan kredi kartı alınarak gelirin çok üstünde limite sahip olunmasının önüne geçilmeye çalışılıyor. Böylece, harcamaya bir fren daha getirilmek isteniyor. Tüm çaba, tüketimi kısabilmek!

Biliniyor ki, tüketimin kısılamamasının ve hızlı büyümenin bir maliyeti var ve bu maliyet bizi korkutuyor.

Büyüme öngörülenin üstüne çıktığında iki yönlü olumsuz etki çıkıyor ortaya. Böylesine bir büyüme, yüksek düzeyde ithalatla sağlanabiliyor ancak. Yüksek düzeydeki ithalat da cari açığı artırıyor. Türkiye ekonomisinin yumuşak karnı durumuna gelen bir açık söz konusu. Ekim sonunda 78.6 milyar dolara ulaşan yıllık cari açığın kasım ve aralıkta yönünü aşağı çevirip çevirmeyeceğini kısa zaman içinde göreceğiz. Ancak, birkaç milyar dolarlık bir gerilemenin, olsa bile, pek de önemi yok. GSYH'nin yüzde 10'u kadar bir açık veriyoruz. Bu kabul edilemez bir oran. Bu oran bir süre sonra geri dönecek, dönmek zorunda, ama bu geri dönüş yumuşak bir şekilde mi olacak, sert bir dönüş mü yaşayacağız, işte onu kestirmek zor.

"Açık veriyoruz, ama finanse ediyoruz" safatası ise hala sürüyor. Ödemeler dengesine her deşindiğimizde bu konunun altını bir kez daha bıkmadan, ama belki bazı okuyucularımızı bıktırarak, çizeceğiz. Finansman sağlanmadan zaten açık verilmeyeceği, verilemeyeceği gerçeğini, açık verilmişse zaten bunun finansmanının da gerçekleşmiş olduğunu ısrarla vurgulayacağız. Türkiye bu kadar açığı verecek dövizi bir şekilde buluyor ki açık veriyor.

Ama, cari açık/GSYH oranının yüzde 10'u bulmuş olması, dışarıdaki Türkiye algısının bozulma-

Göstergeler

sına, bizden talep edilen faizin yükselmesine yol açıyor. Faiz artışı tek sorun olsa, hiç önemi yok da, denilebilir. GSYH'nin yüzde 10'una ulaşan ve sürdürülemez görülen cari açığın, bir süre sonra hızlı bir kur artışına yol açabileceği endişesi yaşıyor. Bu durum, Türkiye'nin zaman içinde bir dizi ekonomik sorun yaşayabileceği biçiminde de yorumlanıyor. Bu algı, Türkiye'nin yatırım yapılabilir ülkeler arasında görülmemesine yol açıyor.

İşte yurtiçindeki tüketim azalmazsa ve bu sayede ithalat eğilimi değişmezse, ayrıca yurtdışından da eskisi kadar döviz girişi olmazsa, bir süre sonra dövize talep artacak ve bu da kurlar üzerinde bir baskı oluşturacak demektir.

Yüksek büyümenin getirdiği bir olumsuzluk da kuşkusuz enflasyonun artması. Bir sonraki konu başlığımız altında bu konuyu detaylı olarak inceledik. 2011'de yüzde 5.5 olarak öngördüğümüz enflasyonun çift haneye ulaşmasını önleyemedik.

Büyüme hızının, revize oran olan yüzde 7.5'i de geçerek yüzde 8'e kadar çıkabileceği tahmin ediliyor. 2012 yılındaki hedef yüzde 4. IMF ise Türkiye'nin 2012 yılındaki büyümesinin yüzde 2.2 düzeyinde kalacağı görüşünde.

2012'ye ilişkin bir büyüme tahmininde bulunmanın çok zor olduğu açık. Özellikle AB'deki sorunlar dikkate alındığında dış talep kaynaklı bir büyüme beklenmiyor. İç talebin kısılmasına dönük önlemlerin ne ölçüde işe yarayacağına bağlı olarak büyüme hız kesecek.

ENFLASYON:

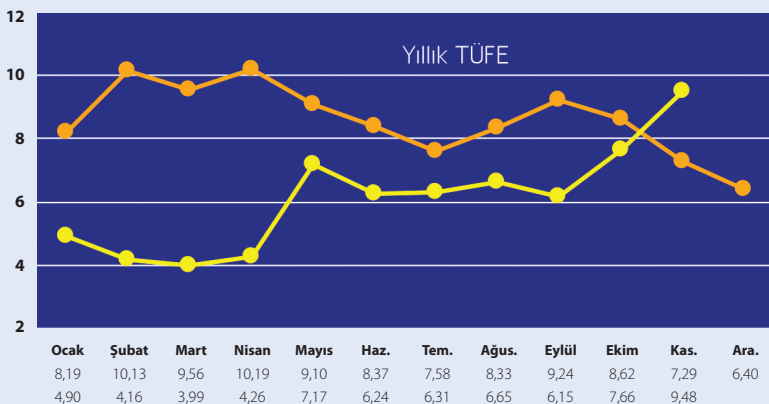
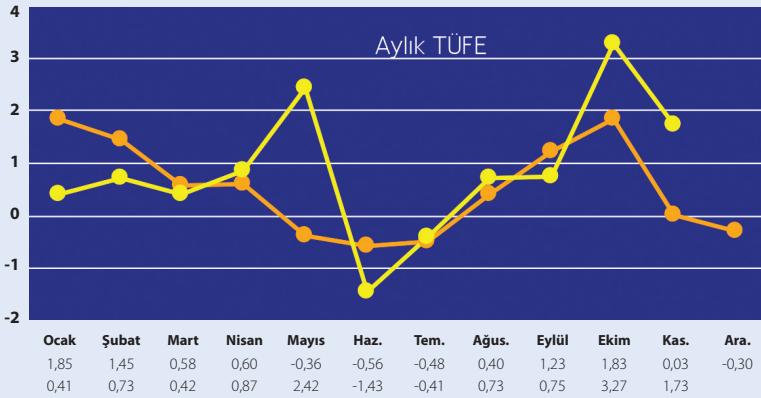
Fiyatların üç ayda yüzde 5.85 artmasını sağlamayı da "başardık". Tüketici fiyatları eylül, ekim ve kasım ayları toplamında yüzde 5.85 artış gösterdi. Aslında asıl artış son iki ayda... Ekim ve kasım

toplamındaki artış tam yüzde 5 düzeyinde. Biz 2011 yılının tümündeki artışı yüzde 5.5 olarak öngörüyoruz, değil mi...

Ekimle birlikte vergi artışları fiyatların tırmanışa geçmesine yol açtı. Bu artışları kurdaki yükselme daha da tetikledi, bir ölçüde işlenmemiş gıda maddelerinin fiyatında yaşanan yükselme de olumsuz etki yapınca yıllık enflasyon yüzde 10'a dayandı.

Çift haneli enflasyon 2012'nin en azından dört ayı boyunca devam edecek. 2011'in mayıs ayındaki yüksek fiyat artışının devreden çıkmasıyla mayısta yeniden tek haneye inileceği umuluyor. Ama ya sonrası... 2011'de haziran ve temmuz aylarında belirgin bir fiyat düşüşü vardı; bu yıl da aynı düşüşler yaşanmazsa yıllık enflasyon yönünü hazirandan itibaren yeniden yukarı çevirebilir.

2012'nin enflasyon hedefi yüzde 5.2; yani hem 2011'in yüzde 5.5'lik hedefine göre daha iddialı bir oran söz konusu, hem de 2011'deki gerçekleşmenin yarısının hedef alınması söz konusu. Yüzde 5.2'yi yakalamak elbette mümkün, ama neredeyse olanaksız. Elbette daha köprülerin altından çok sular akar, ama 2012 enflasyonunun yüzde 8 dolayında gerçekleşmesi şu aşamada en makul beklenti gibi görünüyor.

Göstergeler

GSYH (yüzde değişim)

	2011	2010
Birinci çeyrek	12,0	12,2
İkinci çeyrek	8,8	10,2
Üçüncü çeyrek	8,2	5,3
Dördüncü çeyrek		9,2
Yıllık		9,0

Fiyatlar (yüzde değişim)

	2011	2010		2011	2010
ÜFE			TÜFE		
Kasım	0,65	-0,31	Kasım	1,73	0,03
.On bir aylık	12,20	7,47	.On bir aylık	9,82	6,72
.Yıllık	13,67	8,17	.Yıllık	9,48	7,29
.Yıllık ortalama	10,72	8,27	.Yıllık ortalama	6,13	8,59

Dış Ticaret (milyon \$)

	2011	2010	Değ.(%)
Ekim			
.İhracat	11.935	10.964	8,86
.İthalat	19.915	17.297	15,14
.Açık	-7.980	-6.333	26,01
.İhracat/İthalat (%)	59,9	63,4	
Ocak-Ekim			
.İhracat	111.398	92.678	20,20
.İthalat	201.581	147.851	36,34
.Açık	-90.183	-55.173	63,45
.İhracat/İthalat (%)	55,3	62,7	
Ekim itibarıyla yıllık			
.İhracat	132.603	111.635	18,78
.İthalat	239.273	175.487	36,35
.Açık	-106.670	-63.852	67,06
.İhracat/İthalat (%)	55,4	63,6	

Cari İşlemler Dengesi (Milyon Dolar) (Ocak-Ekim)

	2011	2010	Fark	Değ.(%)
CARI İŞLEMLER DENGESİ	-65.057	-33.545	31.512	93,9
Döviz geliri	157.378	133.205	24.173	18,1
.İhracat	118.488	98.581	19.907	20,2
.Turizm	20.746	18.232	2.514	13,8
.Faiz	954	848	106	12,5
.Diğer	17.190	15.544	1.646	10,6
Döviz gideri	-222.435	-166.750	55.685	33,4
.İthalat	-194.961	-141.251	53.710	38,0
.Turizm	-3.935	-3.889	46	1,2
.Faiz	-4.147	-4.482	-335	-7,5
.Diğer	-19.392	-17.128	2.264	13,2
Ekim itibarıyla yıllık	-78.611	-38.601	40.010	103,7

Merkez Bankası Döviz Rezervi

	25/11/2011	26/11/2010	Değişim (%)
TOPLAM	95.528	84.296	13,32
.Döviz rezervi	86.166	79.410	8,51
.Altın	9.362	4.886	91,61

Reel Kur Endeksi (2003=100) (TÜFE'ye göre)

	2011	2010	Değ.(%)
Kasım 04	102,43	Kasım 08	115,25
Kasım 05	120,93	Kasım 09	116,52
Kasım 06	112,48	Kasım 10	131,21
Kasım 07	129,95	Kasım 11	110,24

Merkezi Yönetim Bütçesi (Milyon TL) (Ocak-Kasım)

	2011	2010	Değ.(%)
.Gelir	272.767	232.281	17,43
.Harcama	272.328	255.770	6,47
.Denge	439	-23.489	
.Faiz dışı denge	35.767	18.345	94,97

İç Borç Stoku (Milyon TL) (Ekim sonu)

	2011	2010	Değ.(%)
.Tutar	367.953	347.822	5,79
.Vadeye kalan süre (ay)	32,3	29,0	11,38

İç Borçlanma (İskontolu ihaleler)

	2011		2010	
	Tutar (Milyon TL)	Faiz (%)	Tutar (Milyon TL)	Faiz (%)
.Kasım	4.879	10,59	5.173	7,56
.Ocak-Kasım	50.352	8,45	68.410	8,15

Yurtiçindekilerin toplam TL mevduatı (Bin TL)

	02/12/2011	03/12/2010	Değ. (%)
TOPLAM	407.394.225	354.049.691	15,07
.Vadesiz	61.533.327	47.504.952	29,53
.Vadeli	345.860.898	306.544.739	12,83
Bankalara göre			
.Kamu	168.525.580	159.876.973	5,41
.Özel	184.708.999	152.297.957	21,28
.Yabancı	54.159.646	41.874.761	29,34

Yurtiçi Yerleşiklere Ait DTH (Milyon Dolar)

	02/12/2011	03/12/2010	Değ. (%)
TOPLAM	101.752	104.172	-2,32
. ABD Doları	59.986	62.195	-3,55
. Euro	29.554	30.051	-1,65
(Dolar karşılığı)	39.746	39.940	-0,49
.Diğer dövizler (dolar karşılığı)	2.019	2.036	-0,83

Mevduatın Vade Dağılımı (Bin TL)

	02/12/2011	03/12/2010	Değ. (%)
a- TL mevduat	426.797.671	385.291.363	10,77
.Vadesiz ve yedi gün ihbarlı	62.803.834	48.581.130	29,28
. Bir ay vadeli	56.393.885	110.861.121	-49,13
. Üç ay vadeli	253.716.084	206.147.307	23,08
. Altı ay vadeli	39.031.011	15.749.213	147,83
. Bir yıl vadeli ve daha uzun vadeli	14.852.857	3.952.592	275,78
b-Yabancı para mevduat	216.905.634	170.255.086	27,40
.Vadesiz ve yedi gün ihbarlı	42.958.875	29.329.341	46,47
. Bir ay vadeli	39.770.109	53.873.629	-26,18
. Üç ay vadeli	101.214.590	64.651.619	56,55
. Altı ay vadeli	13.316.522	8.584.293	55,13
. Bir yıl vadeli ve daha uzun vadeli	19.645.538	13.816.204	42,19

Mevduat Bankaları Kredileri (Bin TL)

	02/12/2011	03/12/2010	Değ. (%)
TOPLAM	554.298.754	397.268.506	39,53
Yurtiçi krediler	551.380.090	395.025.656	39,58
.TL krediler	424.191.636	321.908.602	31,77
.Yabancı para krediler	127.188.454	73.117.054	73,95
Yurtdışı krediler	2.918.664	2.242.850	30,13

Tüketici Kredileri ve Kredi Kartları (Bin TL)

	09/12/2011	10/12/2010	Değ.(%)
TOPLAM	213.058.933	163.340.974	30,44
Tüketici kredileri	160.667.857	121.366.600	32,38
Konut	69.309.606	55.608.866	24,64
Taahhüt	6.648.327	4.947.075	34,39
Diğer	84.709.924	60.810.659	39,30
Kredi kartları	52.391.076	41.974.374	24,82
Tasfiye olunacak			
.Tüketici kredileri	3.130.277	3.483.054	-10,13
.Kredi kartları	3.392.966	3.697.083	-8,23

Repo Hacmi (Bin TL)

	25/11/2011	26/11/2010	Değ. (%)
.Müşterilerle yapılan	2.643.333	2.748.985	-3,84
.Mali kuruluşlar arasında yapılan	30.123.438	21.443.819	40,48

